

دارایی های اجتماعی محلی در بافت فرسوده باغ آذری تهران

امیر محمد معزّی مهرطهران^۱

کارشناس ارشد برنامه ریزی شهری و منطقه‌ای و پژوهشگر دکتری مرمت ابنیه و بافت‌های تاریخی و مدرس دانشگاه هنر اصفهان - مدیر پژوهش دانشگاه علمی کاربردی شهرسازی، نوسازی و بهسازی شهرداری تهران
- a.moazezi@au.ac.ir

چکیده

بر خلاف کشورهای توسعه یافته، سرمایه اجتماعی در کشورهای جهان سوم هنوز مورد توجه چندانی قرار نگرفته است. این امر در بسیاری از کشورهای در حال توسعه از جمله ایران مبهم باقی مانده است، در صورتیکه سرمایه اجتماعی پیش نیاز فرآیند توسعه محله‌ای است که بدون سرمایه اجتماعی، توسعه محله‌ای عملی نخواهد بود. هدف اصلی این مقاله تخمین سطح سرمایه اجتماعی در بافت‌های فرسوده شهری و تعیین عناصر و متغیرهای تشکیل دهنده سرمایه اجتماعی است؛ بدین منظور، تئوری سرمایه اجتماعی به عنوان یکی از رویکردهای جامعه‌شناختی مورد بررسی قرار می‌گیرد و سعی می‌شود تئوری سرمایه اجتماعی از لحاظ واقعیت‌های مسلط بر جامعه مورد آزمون تجربی قرار گیرد و به این سوال‌ها پاسخ داده شود که "میزان سرمایه اجتماعی در بافت‌های فرسوده علاوه بر فرسودگی‌های کالبدی، اقتصادی، اجتماعی و ...، به چه میزان است؟" و یا اینکه "اصلاً اینگونه بافتها واجد چنین دارایی‌های اجتماعی می‌باشند؟". روش بررسی، تلفیقی از روش کتابخانه‌ای و میدانی است؛ در بررسی میدانی، جامعه آماری ساکنان محله باغ آذری تهران بالغ بر ۲۷۴۲ خانوار بودند که با استفاده از فرمول کوکران، حدود ۳۵۰ خانوار به عنوان نمونه از میان آنها انتخاب شدند و با استفاده از پرسشنامه اطلاعات جمع‌آوری و با بسته نرم‌افزاری SPSS با استفاده از روش‌های آماری توصیفی و استنباطی مورد تحلیل و بررسی قرار گرفتند. نتایج حاصل از این تحقیق حاکی از آن است که سرمایه اجتماعی در محله باغ آذری با وجود مشکلات عدیده در کلیه ابعاد اجتماعی، کالبدی و اقتصادی در سطح متوسط می‌باشد؛ در نتیجه بافت‌های فرسوده، واجد ظرفیت‌ها و پتانسیل‌هایی (سرمایه اجتماعی) هستند که از نظرها دور مانده و تنها وجه مشهود در اینگونه بافت‌ها، یعنی فرسودگی کالبدی آنها مدنظر قرار می‌گیرد.

واژگان کلیدی: سرمایه اجتماعی، بافت فرسوده، باغ آذری، محله